

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA NACIONALINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARYBA PRIE TEISINGUMO MINISTERIJOS

2006 m. gegužės 19 d. Nr.FA-1020-2-40
Vilnius

IŽANGA

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 2-ojo departamento direktorės Vidos Atraškienės 2005-05-31 pavedimu Nr. 1020-2 vyresnioji valstybinė auditorė Vida Aškinienė ir 2005-10-06 pavedimu Nr. 1020-2-1 vyresnioji valstybinė auditorė Nijolė Aleliūnienė atliko Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2005 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas subjektas – Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Teisingumo ministerijos (toliau – Taryba), adresas Vilniaus g. 25, LT-01119, Vilnius, kodas – 8877004.

Audituojamu laikotarpiu Tarybai vadovavo Tarybos pirmininkas Feliksas Petrauskas, Tarybos buhalterinę apskaitą tvarkė Finansų ir strateginio planavimo skyriaus vedėja Alvyra Radžiūnienė.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituota 2005 metų finansinė atskaitomybė: Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-01-01 balansas (Forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita (Forma Nr. 2), kitos finansinės atskaitomybės formos (Formos Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8) ir kitos ataskaitos (B-1, B-11, B-12).

Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2004-11-09 Nr. IX-2550 su vėlesniais pakeitimais) Tarybai 2005 metams patvirtinta 4478,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų: 4278,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 2168,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 200,0 tūkst. Lt turtui įsigyti. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005-01-24 nutarimu Nr. 64 „Dėl 2005 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) valstybės biudžeto asignavimai skirti Tarybos programai „Ekonominis vartotojų interesų gynimas ir rinkos priežiūros institucijų veiklos koordinavimas“ (programos kodas 1.1) vykdyti.

Taryba 2004 metais vykdė Specialiosios PHARE programos (bendrojo finansavimo lėšos ir PVM) (kodas 50.12) investicinį projektą „Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos administracinių gebėjimų stiprinimas“ ir 2004 metais nepanaudojo 199,0 tūkst. Lt skirtų lėšų. Šis projektas buvo vykdomas 2005 metais, tačiau Taryba 2005 metais vykdydama Specialiosios PHARE programos (bendrojo finansavimo lėšos ir PVM) (kodas 50.12) minėtam projektui nepanaudojo 57,8 tūkst. Lt.

Taryba 2005 metais šių programų vykdymui iš viso gavo 4053,3 tūkst. Lt, arba 86,7 proc. sąmatoje numatytų biudžeto asignavimų.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Audito proceso planavimo etape buvo susipažinta su įstaigos teisine baze ir struktūra, ankstesnio audito rezultatais, apskaitos procesais ir su kompiuterių panaudojimo lygiu, 2005 metais vykdomomis programomis ir jų vykdymui skirtais asignavimais. Buvo įvertintas 2006 metų biudžeto asignavimų planavimo teisėtumas ir vidaus kontrolės aplinka.

Ištyrus vidaus kontrolės aplinką ir rizikos veiksnius, susijusius su Tarybos veikla ir apskaitos sistema, buvo nuspręsta atlikti tik savarankiškas audito procedūras (vadovaujantis racionalia audito metodika) pagal parengtas darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto bei prekių ir paslaugų naudojimo audito programas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Taryba 2005-03-14 nutarimu Nr. 10-19 patvirtintu steigimo aktu įsteigė viešąją įstaigą „Europos vartotojų centras“. Taryba, nesilaikydama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų – nesant Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo dėl valstybės turto investavimo – steigimo akto 3.1 punktu įsipareigojo per 30 dienų nuo steigimo akto pasirašymo dienos įnešti į steigiamos viešosios įstaigos „Europos vartotojų centras“

sąskaitą 58 866 Lt įnašą jos veiklai vykdyti. Steigimo akto 3.2 punkte numatyta, kad steigėjui – Tarybai – įnešus 58 866 Lt sumą ji tampa viešosios įstaigos savininke. Taryba 58 866 Lt sumą Centro veiklai vykdyti įnešė 2005-06-27, tačiau, nors ir būdama viešosios įstaigos „Europos vartotojų centras“ vienintelė savininkė ir steigėja, dalininko perduotą 58 866 Lt vertės įnašą patvirtinančio dokumento, numatyto Viešųjų įstaigų įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje, išduoti nepareikalavo ir, nesilaikydama Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 160 punkto nuostatų, perduoto dalininko įnašo (58 866 Lt) neapskaitė buhalterinėje apskaitoje ir nenurodė Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-01-01 balanso (Forma Nr. 1) 23 eilutėje „Vertybiniai popieriai“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005-12-02 nutarimu Nr. 1301 „Dėl valstybės turto investavimo“ nustatė, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis finansinis turtas, t.y. pinigai (90 000 Lt), iš Tarybai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, kaip valstybės, kuriai atstovauja Taryba, įnašas perduodamas steigiamai viešajai įstaigai „Vartotojų švietimo centras“ jos įstatuose numatyta veiklai vykdyti.

Viešosios įstaigos „Vartotojų švietimo centras“ 2005-12-09 steigimo akto 4.1 punkte buvo numatytas steigėjo – Tarybos – įsipareigojimas per 30 dienų nuo steigimo akto pasirašymo dienos į viešosios įstaigos sąskaitą įnešti 90 000 Lt įnašą įstaigos veiklai vykdyti. Steigimo akto 4.2 punkte numatyta, kad Tarybai įnešus šią sumą ji tampa viešosios įstaigos savininke. Viešosios įstaigos „Vartotojų švietimo centras“ 2005-12-09 įstatų 1.4 punkte Taryba nurodyta kaip viešosios įstaigos savininkas.

Taryba 90 000 Lt sumą viešajai įstaigai „Vartotojų švietimo centras“ jos veiklai vykdyti pervedė 2005-12-05. Tačiau Taryba Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-12-02 nutarimo Nr. 1301 „Dėl valstybės turto investavimo“ tinkamai neįvykdė, nes 90 000 Lt sumos, kaip valstybės turto investicijos, neapskaitė. Taryba, būdama viešosios įstaigos „Vartotojų švietimo centras“ vienintelė savininkė ir steigėja, dalininko perduotos 90 000 Lt sumos įnašų vertę patvirtinančio dokumento, numatyto Viešųjų įstaigų įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje, išduoti nepareikalavo ir, nesilaikydama Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 160 punkto nuostatų, perduoto dalininko įnašo (90 000 Lt) neapskaitė buhalterinėje apskaitoje ir nenurodė Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-01-01 balanso (Forma Nr. 1) 23 eilutėje „Vertybiniai popieriai“.

Reikia pažymėti, kad valstybė, atstovaujama Tarybos, neturėdama padarytų dalininko įnašų dydį patvirtinančių dokumentų, šių viešųjų įstaigų likvidavimo metu gali neturėti Viešųjų įstaigų įstatymo 17 straipsnio 9 dalyje numatytos viešosios įstaigos dalininko teisių į likviduojamos viešosios įstaigos turtą.

REKOMENDACIJOS

1. Užtikrinti viešosios įstaigos „Europos vartotojų centras“ steigimo dokumentų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

2. Vadovaujantis Viešųjų įstaigų įstatymo 13 straipsnio 2 dalimi, iš įsteigtų viešųjų įstaigų pareikalauti išduoti padarytų dalininko įnašų vertę patvirtinančius dokumentus.

3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr.70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka (2005-12-30 įsakymo Nr.1K-405 redakcija) Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos prie Teisingumo ministerijos viešosioms įstaigoms „Europos vartotojų centras“ ir „Vartotojų švietimo centras“ perduotus dalininko įnašus apskaityti atitinkamuose apskaitos registruose buhalterinėje apskaitoje ir nurodyti finansinėje atskaitomybėje.

Finansinio audito 2-ojo departamento direktorė

Vida Atraškienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Nijolė Aleliūnienė